

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ VĂN HÓA PHỤC VỤ QUẦN CHÚNG NHÂN DÂN

Nguyễn Thị Lê Thảo*

Trường Cao đẳng Kinh tế Kỹ thuật - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Văn hoá phục vụ nhân dân, lấy hạnh phúc của nhân dân, của dân tộc làm cơ sở là một quan điểm xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hoá. Nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa phục vụ quần chúng nhân dân có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: văn hóa, tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa, văn hóa phục vụ quần chúng nhân dân

Văn hóa phục vụ quần chúng nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống các luận điểm về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ của văn hóa... trong đó nội dung văn hóa phục vụ quần chúng nhân dân được Người đề cập rất chi tiết, trở thành định hướng cho nền văn hóa Việt Nam hiện nay trong công cuộc đẩy mạnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày một sâu rộng. Trong bài viết này, tác giả đề cập đến tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa phục vụ quần chúng nhân dân trên một số nội dung sau: *văn hóa phản ánh cuộc sống của nhân dân, văn hóa phục vụ sự nghiệp giải phóng dân tộc, văn hóa góp phần nâng cao dân trí, văn hóa góp phần nâng cao tư tưởng và hoàn thiện đạo đức con người, văn hóa góp phần nâng cao mỹ cảm cho nhân dân.*

Văn hóa phản ánh cuộc sống của nhân dân

Muốn văn hóa phục vụ tốt cho quần chúng nhân dân, trước hết văn hóa phải phản ánh sống động cuộc sống của nhân dân. Sinh ra và lớn lên ở một nước thuộc địa nửa phong kiến, Hồ Chí Minh tận mắt chứng kiến cảnh đồng bào ta đói khổ bị thực dân Pháp bóc lột, đàn áp không cho dân ta một quyền tự do nào cả kể cả những quyền cơ bản nhất của con người như tự do đi lại, tự do hội họp, tự do ngôn luận... Mặt khác, đồng bào ta còn bị phong kiến thống trị - một chế độ đã mất hết vai trò lịch sử, thậm chí trở nên phản động, đi ngược lại lợi ích của quần chúng nhân dân. Do đó, đồng bào ta hết sức thống khổ.

Năm 1911, Người ra đi tìm đường cứu nước mang theo nỗi đau của người dân mất nước vì thế luôn canh cánh trong lòng nỗi niềm cứu nước, cứu dân. Ba mươi năm bôn ba khắp thế giới, Hồ Chí Minh đi nhiều, viết nhiều và viết bằng cả một trái tim yêu thương con người vô hạn. Đầu tiên, Người vạch trần bản chất xấu xa của thực dân Pháp, chỉ rõ hạn chế của các cuộc cách mạng tư sản dân chủ tiến bộ trên thế giới. Kể đến Người miêu tả cuộc sống bần cùng, khổ cực của người dân thuộc địa và kể cả những người lao động nghèo ở các nước chính quốc. Đặc biệt, Hồ Chí Minh miêu tả sinh động “những điều trông thấy” với tư liệu thuyết phục, con số chính xác nhằm tố cáo tội ác thực dân Pháp và lên tiếng bênh vực quyền cho người dân các nước thuộc địa và những người lao động nghèo ở các nước chính quốc.

Trong suốt quá trình hoạt động cách mạng, Hồ Chí Minh viết văn, làm thơ, viết báo.... đều xuất phát từ nhu cầu, lợi ích, nguyện vọng của người dân.

Theo Hồ Chí Minh, muốn văn hóa phản ánh cuộc sống nhân dân thì người nghệ sĩ còn phải đánh giá, nhìn nhận đúng nhân dân: “*Quần chúng là những người sáng tạo, công nông là những người sáng tạo. Nhưng quần chúng không phải chỉ sáng tạo ra những của cải vật chất cho xã hội. Quần chúng còn là những người sáng tác nữa. Những câu tục ngữ, những câu vè, ca dao rất hay là những sáng tác của quần chúng. Các sáng tác ấy rất hay mà lại ngắn chứ không “trường giang đại hải”, “dây cà ra dây muống”. Các cán bộ*

* Tel: 0979 258396, Email: lethao.2303@gmail.com

văn hóa cần phải giúp những sáng tác của quần chúng. Những sáng tác ấy là những hòn ngọc quý. Muốn làm như thế thì cố nhiên là phải có chính trị, có kỹ thuật thì mới mài cho viên ngọc ấy thành tốt, khéo và đẹp”⁴.

Quần chúng nhân dân không chỉ là đối tượng phản ánh mà còn là những người sáng tác nữa. Vì quần chúng nhân dân là đối tượng phản ánh nên họ là “*một kho nguyên liệu vô tận cho những tác phẩm xuất bản*”. Khi nêu vấn đề “*Lấy tài liệu đâu mà viết?*”, Bác nói: “*Muốn có tài liệu phải nghe đồng bào, chiến sĩ, hỏi nhân dân, phải thấy, xem, ghi chép*”⁵. Người khẳng định “*chỉ có nhân dân mới nuôi dưỡng các sáng tác của nhà văn bằng những nguồn nhựa sống. Còn nếu nhà văn quên điều đó - nhân dân cũng sẽ quên anh ta*”⁶.

Quần chúng còn là những người kiểm nghiệm sản phẩm. “*Cách làm việc, cách tổ chức, nói chuyện, tuyên truyền, khẩu hiệu, viết báo... của chúng ta đều phải lấy câu này làm khuôn phép: Từ trong quần chúng mà ra. Về sâu trong quần chúng*”⁷.

Muốn văn hóa phục vụ tốt cho quần chúng nhân dân, văn hóa phải phản ánh cuộc sống sống động của nhân dân vốn chứa đầy nguồn cảm hứng, phản ánh đúng tâm tư, nguyện vọng của nhân dân và có phương pháp thể hiện gần gũi với nhân dân. Muốn nhân dân hưởng thụ được tốt các giá trị văn hóa thì cần phải quan tâm đến các chủ trương, biện pháp bảo đảm sự bình đẳng trong hưởng thụ văn hóa của nhân dân. Thực hiện dân chủ hóa các hoạt động văn hóa. Sinh thời, Hồ Chí Minh rất quan tâm đến các vấn đề này. Sự nghiệp văn hóa của Người là sự nghiệp vì dân. Mọi công trình của Người đều xuất phát từ lợi ích

của nhân dân và có phương pháp thể hiện phù hợp với tâm tư, trình độ của nhân dân, vì thế được quần chúng nhanh chóng tiếp thu và biến thành động lực cách mạng.

Văn hóa phục vụ sự nghiệp giải phóng dân tộc

Văn hóa không chỉ đơn thuần miêu tả, phản ánh cuộc sống sống động của người dân mà điều quan trọng hơn cả là thông qua việc phản ánh đó khơi gợi lòng yêu nước, tự hào dân tộc, đoàn kết đứng lên làm cách mạng “*đem sức ta mà giải phóng cho ta*”.

Văn hóa phục vụ sự nghiệp giải phóng dân tộc tức là Hồ Chí Minh xác định vai trò, vị trí, chức năng, nhiệm vụ của văn hóa trong sự nghiệp cứu nước, giải phóng dân tộc và xây dựng xã hội mới. Trong thư gửi các họa sĩ nhân triển lãm hội họa năm 1951, Hồ Chí Minh viết: “*Văn hóa cũng là một mặt trận, người làm văn hóa là chiến sĩ trên mặt trận ấy*”. Hồ Chí Minh xem văn hóa là một mặt trận có tầm quan trọng như mặt trận quân sự, chính trị, kinh tế...

Theo Hồ Chí Minh, “*văn hóa phải thiết thực phục vụ nhân dân*”⁸, khi đất nước chưa độc lập thì văn hóa có nhiệm vụ phục vụ mục tiêu giải phóng dân tộc thoát khỏi sự cai trị tàn bạo của thực dân Pháp và chế độ phong kiến lỗi thời, thối nát. Biểu hiện cụ thể là Hồ Chí Minh viết nhiều bài báo, bài viết... kêu gọi nhân dân cả nước đứng lên, đoàn kết “*trăm người như một*” giành độc lập, tự do cho dân tộc, sau đó sẽ xây dựng xã hội tốt đẹp hơn. Năm 1930, trong lời kêu gọi thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, Hồ Chí Minh viết: “*Đảng Cộng sản Việt Nam đã được thành lập. Đó là đảng của giai cấp vô sản. Đảng sẽ dìu dắt giai cấp vô sản lãnh đạo cách mạng An Nam đấu tranh nhằm giải phóng cho toàn thể anh chị em bị áp bức bóc lột chúng ta. Từ nay, anh chị em chúng ta cần phải gia nhập Đảng, ủng hộ Đảng và đi theo Đảng để: đánh đổ đế quốc Pháp, phong kiến An Nam và giai*

⁴ Trường Chinh: *Chủ nghĩa Mác và văn hóa Việt Nam*, Nxb Sự thật, H., 1990, tr. 106.

⁵ Hồ Chí Minh: *Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận*, Sđd, tr. 344 - 345.

⁶ Trường Chinh: *Chủ nghĩa Mác và văn hóa Việt Nam*, Nxb Sự thật, H., 1990, tr. 107.

⁷ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, H., 1995, T5, tr. 248.

⁸ Ban Tư tưởng - Văn hóa trung ương: *Tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa*, H., 2003, tr. 253.

cấp tư sản phân cách mạng; làm cho nước An Nam độc lập, thành lập chính phủ công - nông - binh; đem lại mọi quyền tự do cho nhân dân... ”⁹.

Văn hóa phục vụ sự nghiệp giải phóng dân tộc, ở đây có mối quan hệ giữa văn hóa và chính trị. Tư tưởng chính trị bao trùm của Hồ Chí Minh là: nước được độc lập, dân được tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành. Độc lập, tự do là giá trị hàng đầu trong hệ giá trị xã hội của dân tộc và cũng là yêu cầu hàng đầu của chính trị, là nền tảng và môi trường có tầm quan trọng bậc nhất cho sự tồn tại và phát triển của văn hóa.

Trong kháng chiến, văn hóa phục vụ kháng chiến. *“Văn hóa hóa kháng chiến, kháng chiến hóa văn hóa”*, người nghệ sĩ phải tắm mình trong dòng sông chảy xiết của cuộc kháng chiến, tham gia tích cực vào cuộc kháng chiến, cũng phải biết xung phong trong chiến đấu chống quân thù, dám hy sinh trong cuộc kháng chiến gian lao và anh dũng của dân tộc. Hồ Chí Minh khẳng định nhiệm vụ của anh chị em làm công tác văn hóa, Người chỉ rõ *“ngòi bút của các bạn là vũ khí sắc bén trong sự nghiệp phò chính trừ tà, mà anh em văn hóa và trí thức phải làm cũng như là những chiến sĩ anh dũng trong cuộc kháng chiến để tranh lại quyền thống nhất và độc lập cho tổ quốc”¹⁰.*

Trong sự nghiệp giành độc lập, tự do, Bác chỉ rõ *“văn chương và hy vọng sách này (Đường cách mệnh) chỉ ở trong hai chữ: cách mệnh, cách mệnh”!!!* Trong kháng chiến, kiến quốc và xây dựng chủ nghĩa xã hội, Người khái quát sự nghiệp văn hóa của mình chỉ có một *“đề tài”*: Chống thực dân đế quốc, chống phong kiến địa chủ, tuyên truyền cho nhân dân ta có một đời sống thật sung sướng và tốt đẹp.

Văn hóa góp phần nâng cao dân trí

Nâng cao dân trí là một nội dung quan trọng trong tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa phục

vụ quần chúng nói riêng và tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa - xây dựng một nền văn hóa mới nói chung.

Nâng cao dân trí trước hết là một chức năng của văn hóa. Văn hóa phục vụ quần chúng lao động thì việc góp phần mở rộng hiểu biết, nâng cao dân trí cho người dân là cần thiết và cực kỳ quan trọng.

Nâng cao dân trí là để xây dựng một nền văn hóa mới của một nước Việt Nam độc lập, một trong những công việc mà Hồ Chí Minh đặt ra sớm nhất là phải thanh toán nạn mù chữ đối với trên 90% dân số còn thất học để mọi người không đứng ngoài chính trị, điều mà Lênin đã chỉ ra từ lâu: *“Người dốt đứng ngoài chính trị”*.

Năm 1945, chính quyền non trẻ vừa mới ra đời, Hồ Chí Minh nói: *“Một trong những công việc phải thực hiện cấp tốc trong lúc này là nâng cao dân trí...”*

Muốn giữ vững nền độc lập

Muốn làm cho dân giàu nước mạnh

Mọi người Việt Nam phải hiểu biết quyền lợi của mình... phải có kiến thức mới để có thể tham gia vào công cuộc xây dựng nước nhà, và trước hết phải biết đọc, biết viết chữ quốc ngữ”¹¹.

Một dân tộc muốn độc lập, tự cường phải có vốn hiểu biết rộng rãi để thiết thực tham gia vào công việc kiến thiết nước nhà. Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: *“Muốn giữ vững nền độc lập, muốn làm cho dân mạnh, nước giàu, mọi người Việt Nam phải hiểu biết quyền lợi của mình. Phải có kiến thức mới để có thể tham gia vào công cuộc xây dựng nước nhà”¹².*

Văn hóa là một lĩnh vực rộng lớn, bao gồm nhiều lĩnh vực: văn hóa, giáo dục, văn hóa - nghệ thuật, thông tin, tuyên truyền, báo chí, bảo tàng... lĩnh vực nào cũng phải góp phần nâng cao dân trí: cung cấp thông tin, mở

⁹ Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch Hồ Chí Minh với cách mạng giải phóng dân tộc, Nxb Lý luận chính trị, H., 2005, tr. 61.

¹⁰ TS. Bùi Đình Phong: *Định cao tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa*, Nxb Lao động, H., 2001, tr. 32.

¹¹ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, H., 2000, T4, tr. 36.

¹² Hồ Chí Minh: *Về công tác văn hóa, văn nghệ*, Nxb Sự thật, H., 1971, tr. 72.

mang kiến thức, tuyên truyền đời sống mới, phổ biến khoa học - kỹ thuật, đạo đức công dân, lịch sử và địa dư nước ta... Trong thư gửi hội nghị cán bộ văn hóa năm 1957, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra một trong những thiếu sót của phong trào văn hóa là có bề rộng, chưa có bề sâu, *“nặng về mặt giải trí mà còn nhẹ về mặt nâng cao trí thức của quần chúng”*¹³.

Và suốt cuộc đời của mình, Hồ Chí Minh luôn luôn làm mọi việc nhằm nâng cao dân trí. Một khi người dân có trình độ thì mới hiểu được quyền và thực hiện quyền đó, hơn nữa còn góp phần xây dựng nước nhà thì chắc chắn công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội của nước ta sẽ thành công.

Văn hóa góp phần nâng cao tư tưởng và hoàn thiện đạo đức con người

Tư tưởng, tình cảm là vấn đề chủ yếu nhất của đời sống tinh thần của con người. Tư tưởng có thể đúng đắn hoặc sai lầm, tình cảm có thể thấp hèn hoặc cao đẹp. Theo Hồ Chí Minh, văn hóa phải có chức năng là phải bồi dưỡng tư tưởng đúng và tình cảm cao đẹp cho nhân dân, loại bỏ những sai lầm và thấp hèn có thể có trong tư tưởng, tình cảm mỗi người. Chức năng cao quý ấy phải được tiến hành thường xuyên, vì tư tưởng, tình cảm của con người luôn chuyển biến theo hoạt động thực tiễn của xã hội. Việc bồi dưỡng phải đặc biệt quan tâm đến những tư tưởng, tình cảm lớn chi phối đời sống tinh thần của mỗi con người và của cả dân tộc.

Trong diễn văn khai mạc hội nghị văn hóa toàn quốc ngày 24/11/1946, Hồ Chí Minh đã nêu rõ: *“Văn hóa phải làm thế nào cho ai cũng có lý tưởng tự chủ, độc lập, tự do. Đồng thời phải làm thế nào cho quốc dân có tinh thần vì nước quên mình, vì lợi ích chung và quyền lợi chung... Văn hóa phải làm thế nào cho mỗi người dân Việt Nam từ già đến trẻ, cả đàn ông và đàn bà, ai cũng hiểu nhiệm vụ*

*của mình và biết hưởng hạnh phúc của mình nên được hưởng”*¹⁴.

Phải làm thế nào cho văn hóa đi vào tâm lý quốc dân, để xây dựng những tình cảm lớn như lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội; tình yêu con người; yêu cái chân, cái thiện, cái mỹ; yêu tính trung thực, chân thành, thủy chung; ghét thói hư, tật xấu, những sa đọa, biến chất; căm thù giặc “nội xâm”.

Độc lập, tự do là khát vọng không chỉ có ở nhân dân Việt Nam mà còn là khát vọng của loài người tiến bộ. Trong những năm kháng chiến chống Mỹ cứu nước ác liệt, tư tưởng hòa bình, thống nhất, độc lập, tự do là lý tưởng sống, lý tưởng chiến đấu của toàn thể nhân dân Việt Nam. Có được điều này một phần là do ảnh hưởng của truyền thống văn hóa dân tộc, một phần do ngay từ khi còn ở nước ngoài, Hồ Chí Minh đã tìm mọi cách để giáo dục lòng yêu nước, bồi dưỡng, rèn luyện... giáo dục cho họ những tư tưởng, tình cảm tốt đẹp.

Bên cạnh đó, lòng yêu nước, tính tự lập, tự cường đòi hỏi phải chấp nhận hy sinh lợi ích riêng vì lợi ích chung của Tổ quốc và nhân dân. Những tư tưởng lớn, tình cảm đẹp cần được sớm bồi dưỡng và khẳng định đối với một dân tộc trên con đường độc lập, tự cường. Văn hóa còn phải góp phần bồi dưỡng và phát triển những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam trong xã hội mới. Hồ Chí Minh nói: *“Văn hóa phải sửa đổi được tham nhũng, lười biếng, xa xỉ... Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi”*.

Sự nghiệp cách mạng là của quần chúng nhân dân lao động, công việc xây dựng, kháng chiến, kiến quốc phải do họ tự quyết định, do vậy để hoàn thành được nhiệm vụ lịch sử vẻ vang này đòi hỏi dân trí cao và phải có lý tưởng chính trị đúng đắn, quyết tâm cao độ, có tình cảm cao thượng. Có tư tưởng đúng, hành động đúng và một khi sức mạnh tinh thần

¹³ Hồ Chí Minh: *Về công tác văn hóa, văn nghệ*, Nxb Sự thật, H., 1971, tr. 31.

¹⁴ Hồ Chí Minh: *Về công tác văn hóa, văn nghệ*, Nxb Sự thật, H., 1971, tr. 72.

trở thành sức mạnh vật chất thì cái khối sức mạnh kép đó có thể làm nên việc to tát khó khăn kể cả việc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Văn hóa góp phần nâng cao mỹ cảm cho nhân dân

Văn hóa phải mở rộng hiểu biết, nâng cao dân trí, văn hóa phải mở rộng và khẳng định lý tưởng độc lập tự chủ, góp phần nâng cao tư tưởng và hoàn thiện tư tưởng cho con người chưa đủ mà văn hóa còn phải góp phần nâng cao mỹ cảm cho nhân dân. Muốn vậy văn hóa văn nghệ ngoài nội dung chân thật, phong phú, còn phải có hình thức trong sáng.

Trả lời câu hỏi thế nào là một tác phẩm hay, Hồ Chí Minh cho rằng: *“Khi nào tác phẩm ấy chỉ diễn đạt vừa đủ những điều đáng nói, khi nó được trình bày sao cho mọi người ai cũng hiểu được và khi đọc xong độc giả phải suy ngẫm”*¹⁵. Qua đó có thể thấy: trong việc xem xét, đánh giá một tác phẩm văn hóa - văn nghệ, Người đòi hỏi phải xem xét nó trong sự thống nhất hài hòa giữa nội dung và hình thức.

Giữa nội dung và hình thức có mối quan hệ biện chứng với nhau. Nội dung chứa đựng hình thức và hình thức biểu hiện nội dung.

Xem những bức tranh trong triển lãm văn hóa tại Hà Nội năm 1945, Người ân cần trao đổi với các họa sĩ: *“Những bức tranh này tỏ rõ các nghệ sĩ của ta lâu nay đều cố gắng tìm một con đường đi. Nhưng tiếc một điều là không muốn đi dưới đất, mà cứ vút lên trời: chất mơ mộng nhiều quá mà cái chân thật của sinh hoạt thì rất ít”*. *“Thật là một thế giới tiên! Nhưng tôi mừng tượng như Lỗ Tấn, nhà đại văn hào cách mạng Trung Hoa, đã nói ở đâu một câu đại ý như thế này: Người trần lên tiên có lẽ cũng thích thật. Nhưng nhìn thấy mãi cái đẹp không thay đổi rồi cũng chán, thấy nhạt nhẽo và mới biết rằng muốn tìm thấy sự thay đổi, sự ham mê thật thì phải trở về với cuộc sống sinh hoạt thực tại của con người”*¹⁶.

Như vậy, tiêu chuẩn đầu tiên của tác phẩm nghệ thuật phải là tính chân thật về nội dung. Nghệ thuật sáng tạo theo quy luật của cái đẹp, nhưng cái đẹp đó phải là cái đẹp có thật từ cuộc sống sản xuất và chiến đấu của người - nguồn nuôi dưỡng không bao giờ cạn cho sáng tạo của văn nghệ sĩ. Người nói: nghệ thuật phải gắn liền với cuộc sống, người vẽ không thể tùy ý muốn tưởng tượng ra thế nào cũng được. Người khuyên văn nghệ sĩ phải đi sâu vào cuộc sống để viết nên những tác phẩm văn nghệ xứng đáng với thời đại về vang của chúng ta, những tác phẩm ca tụng chân thật những người mới, việc mới chẳng những để làm gương mẫu cho chúng ta ngày nay, mà còn giáo dục con cháu ta đời sau.

Nhưng nội dung tốt chưa đủ làm nên giá trị của tác phẩm. Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đem văn nghệ phục vụ nhân dân không phải là cung cấp cho họ những sản phẩm *“văn hóa loại hai”*, những món ăn chế biến vội vàng. Đặc trưng của nghệ thuật là diễn đạt bằng hình tượng, cảm xúc, màu sắc, nhịp điệu... nghĩa là tính chân thật sâu sắc phải đi liền với tính nghệ thuật cao. Người nói: *“Quần chúng mong muốn những tác phẩm có nội dung chân thật và phong phú, có hình thức trong sáng và vui tươi. Khi chưa xem thì muốn xem, xem rồi thì bổ ích”*. Tóm lại, Người yêu cầu phải miêu tả cho hay, cho chân thật và cho hùng hồn, góp phần vào việc nâng đời sống vui tươi, lành mạnh của quần chúng. Muốn góp phần nâng cao mỹ cảm của quần chúng, văn nghệ của ta cần vượt lên sự đơn điệu, nghèo nàn. *“Cần làm cho món ăn tinh thần được phong phú, không nên bắt mọi người chỉ được ăn một món thôi. Cũng như vào vườn hoa, cần cho mọi người được thấy nhiều loại hoa đẹp”*¹⁷. Người nhắc nhở văn nghệ sĩ cần phải luôn luôn tìm tòi những con đường để làm sao có thể kể một cách chân thành hơn cho nhân dân nghe về những lo âu và những suy nghĩ của nhân dân.

¹⁵ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, H., 1995, T2, tr. 157.

¹⁶ Hồ Chí Minh: *Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận*, Nxb Văn học, H., 1981, tr. 344 - 345.

¹⁷ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, H., 1995, T12, tr. 551.

“*Tư tưởng Hồ Chí Minh là một kho tàng đầy của báu, là di sản chứa đựng biết bao giá trị, giá trị đó nói cho cùng là giá trị văn hóa*” [2]. Những giá trị văn hóa của Hồ Chí Minh và tư tưởng của Người về văn hóa, đặc biệt tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa phục vụ quần chúng nhân dân, đã và đang là cơ sở để Đảng và nhân dân ta nghiên cứu, vận dụng trong sự nghiệp cách mạng nói chung, sự nghiệp xây dựng nền văn hóa mới Việt Nam nói riêng. Cần đưa văn hóa về đúng vị trí, vai trò của nó, văn hóa phải xuất phát từ quần chúng và quay trở về phục vụ quần chúng nhân dân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tư tưởng - Văn hóa trung ương: *Tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa*, HN, 2003.

2. Đinh Xuân Lâm - Bùi Đình Phong: *Hồ Chí Minh - văn hóa và đổi mới*, Nxb Lao động, HN, 1998.
3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, HN, 1995, T2.
4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, HN, 1995, T5.
5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, HN, 1995, T12.
6. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb CTQG, HN, 2000, T4.
7. Hồ Chí Minh: *Về công tác văn hóa, văn nghệ*, Nxb Sự thật, HN, 1971.
8. Hồ Chí Minh: *Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận*, Nxb Văn học, HN, 1981.
9. Trường Chinh: *Chủ nghĩa Mác và văn hóa Việt Nam*, Nxb Sự thật, HN, 1990.
10. *Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch Hồ Chí Minh với cách mạng giải phóng dân tộc*, Nxb Lý luận chính trị, HN, 2005.

SUMMARY

THOUGHTS OF HO CHI MINH ABOUT CULTURE SERVICE THE PEOPLE

Nguyễn Thị Lê Thảo*

College of Economics and Technology - TNU

Culture and serve the people, for the happiness of the people and of the nation, as a basis for a cross-cutting perspective of Ho Chi Minh thoughts on culture. Research in Ho Chi Minh thoughts on culture by serving the masses means practical reasoning and profound love in the current period.

Keywords: culture, Ho Chi Minh thoughts on culture, culture of service masses

Ngày nhận bài: 03/5/2016; Ngày phản biện: 11/5/2016; Ngày duyệt đăng: 31/03/2017

* Tel: 0979 258396, Email: lethao.2303@gmail.com